SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. 12. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 26, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 182. РІК XCVI

ЗАКЛИК

Екзекутива Союзу Українок Америки закликає своїх членок взяти участь в суботу, 7-го жовтня ц.р. у Вашінґтоні у святочному відзначенні 175-их народин Тараса Шевченка.

Нашою участю у святкуванні під пам'ятником поета, що його спорудила українська громада ЗСА 25 років тому, ми духово об'єднаємося із нашими братами й сестрами у їх змаганні за збереження української мови й вільне життя в Україні.

Початок маніфестації — 11.30 год. перед полуднем.

Просимо відділи прибути з прапорами СУА.

Екзекутива Союзу Українок Америки

П. Плішка виступає в Київській опері

Ню Йорк. — Відомий американський соліст українського роду, бас Павло Плішка, був запрошений Київським оперним театром виступити там в опері „Борис Годунов". П. Плішка виступатиме 27-го, 28-го і 29-го вересня. На цих виступах П. Плішки буде кілька його поклонників із ЗСА, подорож для яких зорганізувала Марта Федорів.

П. Плішка

Будучи в Україні, П. Плішка задумує відвідати ці околиці, з яких приїхали до ЗСА його дід і баба, тому й взяв він зі собою деякі їхні документи, знімки тощо.

Радіяція спричинює дивні зміни

Москва. — Як повідомляє агентство Ассошіейтед Пресс, три найбільше насичені радіяцією після атомового вибуху в Чорнобилі частини Білорусії мали б невдовзі стати „заповідником". В ньому дослідники тварин і рослин мали б в недалекому майбутньому прослідкувати наслідки радіяції на рослинність і на тварини. Такі пляни подало пресове агенство ТАСС.

Деякі частини північної України вже проголошено „зонами дослідів", бо, як пише совєтська преса, там вже можна спостерігати дивні зміни у природі. Це стверджено у деяких рослинах, що є надприродно великі, а у деяких гризунів завважено генетичні ненормальності. Але у більшості диких звірів не має змін у способі життя, як інформує ТАСС. Найбільше радіяції мають такі звірі, як дикі свині, лиси і крілики, а серед риб щуки і окуні.

Все це щойно перші досліди на тваринах і рослинності, які, як сподіються, принесуть ще багато несподіванок.

Тепер ідуть знову спори поміж урядовими чинниками і науковцями Білорусії скільки ще населення треба перенести тому, що місця їхнього прожиття є сильно занечищені радіоактивністю. Коли урядові чинники говорять про 11,000 осіб, науковці заступають погляд, що треба переселити принайменше 106,000 осіб. Як відомо 130,000 осіб мусіло залишити свої місця замешкання негайно після аварії у Чорнобилі.

НРУП ПІДТРИМУЄ УАПЦ

Київ (УЦІС). — Устастановчий з'їзд Народного Руху України за Перебудову прийняв резолюцію в справі УАПЦ такого змісту:

Українська Православна Церква 1686 року, була підпорядкована московському патріярхатові. Це підпорядкування було частиною загального пляну русифікації України: від 1720 року, а особливо після Валуєвського циркуляру 1863 року, було заборонено видання будь-яких богословських книг українською мовою. Таким чином, Православна Церква в Україні увійшла в XX століття не як національна Церква українського народу, а як чужа йому організаційна структура.

Українських національно-релігійний рух, що зародився після революції 1917 року увінчався відродженням Українсьої Автокефальної Православної Церкви у 1920 році. Але ця Церква проіснувала тільки до 1930 року, коли була фактично розгромлена органами ҐПУ.

Довгий час в УССР була заборонена навіть згадка про УАПЦ, хоч вона існувала і існує в еміґрації. Ця Церква є законною, канонічною Церквою українського народу, її митрополит, як і давні київські митрополити, має зв'язки з царгородським патріярхом.

Федеральні урядовці і вояки можуть жертвувати на потреби ЗУАДК

Філядельфія, (М. Б-й). — Тут з канцелярії Злученого Українсько Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) повідомляють, що від 15-го вересня до 15-го листопада ц.р., в бюрах федеральних працівників і серед членів збройних сил ЗСА переводитимуть збірки грошей на добродійні цілі. Згадану збірку переводить Combined Federal Campaign (CFC).

Федеральні працівники і військовики збройних сил ЗСА українського походження повинні складати свої пожертви на тепер збільшені потреби ЗУАДК.

Кодове число ЗУАДК на федеральній збірковій листі є 1014. Це число треба вписувати у відповідну рубрику на формулярі, який одержать всі федеральні службовці в своїх бюрах, а вояки в своїх військових частинах.

Екзекутива ЗУАДК щиро дякує всім федеральним жертводавцям за пожертви на цілі ЗУАДК в минулому і просить о щедрі датки в цьому році.

СКВУ оголосив стипендію на працю про українську родину

Торонто (СКВУ). — Декада української родини, проголошена Світовим Конґресом Вільних Українців, кінчає в наступному 1990 році свої десятиліття.

Світова Комісія Декади Української Родини створилася за ініцятивою та у співпраці Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та СКВУ.

Ідеєю проголошення декади було звернути увагу громади на конечність здорової християнської української родини для втримантя українскости тут і задержання України українською там, а також підкреслити страшну мовно-релігійно-національну асиміляцію діяспори і жорстоку русифікацію України.

На останньому ширшому засіданні СКВУ комісія проголосива степендію на докторську або подокторську працю, темою якої є Українська родина в діяспорі. Висота стипендії 5,000 Кан. дол.

Тема включає українські україномовні подружжя, українські іншомовні подружжя та мішані подружжя, перше, друге, третє і т.д. покоління поселення, їхня участь в українському церковному та громадському житті, їхні діти — володіння українською мовою, участь в українських молодечих організаціях, рідних школах тощо, статистика, висновки, передбачення української родини на початок 2000 року, як і суґестії.

Кандидат або кандидатка є, або має стати доктором українських або інших наук. Побажаним є, щоб був/була активним в українському студентському клюбі, українській організації молоді, або церковній чи громадській установі. Кандидат має зголосити готовість працювати над тою темою до 30-го вересня ц.р. Праця має бути скінчена до кінця 1990 року. СКВУ буде власником дослідної праці та плянує її видрукувати для користи загалу. Праця може бути написана українською мовою, або мовою поселення, але з перекладом на українську мову.

Зголошення висилати до 30-го вересня ц.р. на адресу: Mrs. O. Sokolyk, 2118-A Bloor ST. W., Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Американці є проти членства психіятрів СССР у світовій асоціяції

Вашінґтон. — Члени Асоціяції американських психіятрів проголосували відкинути прохання про відновлення членства у Світовій асоціяції прихіятрів для офіційного Совєтського товариства психіятрів, заявляючи, що совєти ще й до сьогодні не звільнили всіх людей з психіятричних закладів, які туди попали з політичних причин.

В додатку до цього американська група твердить, що провідники совєтської психіятрії до сьогодні не засудили зловживання в минулому цією наукою. Коротко кажучи, у своїй мотивації про відкинення совєтських психіятрів від членства у світовій психіятричній організації вони пишуть: „Зловжиття психіятрії для політичних цілей в СССР ще не закінчилося". Це спірне питання буде обговорюватися на конференції Світової асоціяції психіятрів, що відбудеться в Греції від 11-го до 19-го жовтня ц.р.

Але д-р Мелвін Сабшін, відповідальний за медичну ділянку в Асоціяції американських психіятрів, турбується тим, „що багато країн, бажаючи допомогти психіятрам в СССР, можуть голосувати про поновлення їхнього членства, але, на жаль, вони не мають таких докладних інформації про цю справу, як маємо ми". Натомість д-р Фіні Шлюсінґер з Данії — генеральний секретар світової асоціяції є за тим, щоби совєтам відновити членство тому, що вони все ж таки в останніх роках значно зменшили своє зловживання психіятрією для політичних цілей. З уваги на те, що це питання є дуже спірним, коментатори і знавці твердять, що важко є передбачити як воно буде розв'язане в майбутньому, але фактом лишається, що коли б їх прийняли, то це значно піднесло б престиж офіційного Товариства совєтських психіятрів.

Одначе група американських психіятрів і адвокатів повернувшись з відвідин психіятричних лікарень в СССР, у своєму звіті стверджують, що „зловживання психіятрії дальше існує". А директор Світової асоціяції психіятрів відповідальний за міжнародні справи, Еллен Мерсер, повідомила, що у березні ц.р. в СССР створилася Незалежна психіятрична асоціяція СССР, яка від початку свого існування зазнає шиканів від офіційних властей, включно з вломами та крадежом папок пацієнтів.

Злодія відшукує комп'ютор

У з'язку зі зростанням автомобільних крадіжок в Америці, корпорація „Лоджак" з Массачусеттс запропонувала новий прилад на допомогу поліції.

Громадяни ЗСА і раніше купували різні пристрої, щоб уберегти авто від злодіїв, але ті швидко навчилися невтралізувати ці пристрої. Новий електронічний пристрій замасковується в автомобілі. Дані про обладнані такими приладами автомобілі відразу ж закладаються у пам'ять поліційного комп'ютора. Як тільки потерпілий повідомляє про вкрадення автомобіля, оператор поліційного ком'ютора посилає сиґнал, який повинен почути електронічний пристрій на вкраденому авто. Прийнявши його, пристрій у свою чергу посилає сиґнали-відповіді.

Система покищо діє в радіусі 12 до 25 квадратних миль. Сиґнали настільки точні, що дають поліціянтам інформацію де саме знаходиться, автомобіль, в якому напрямку і з якою швидкістю рухається. Поліціянти зв'язуються між собою по радіо чи телефонічно і розпочинають погоню, яка практично завжди закінчується поразкою для злодія.

На початку вересня, наприклад, продавчиця з міста Вейленд, Масс., повідомила, що вкрали її автомобіль „Шевроле-Камаро", за який вона заплатила 18,000 дол. Рівно через сім хвилин після її дзвінка поліція не лише виявила, але й затримала автомобіль разом зі злодіями.

Новий пристрій випускається лише в стейті Массачусеттс і коштує від 500 до 700 дол. Фірма підписала угоду з поліцією інших стейтів.

ЗАКІНЧИЛАСЯ ВАЙОМІНҐСЬКА ЗУСТРІЧ

Джексон, Вайомінг. — У суботу, 23-го вересня, у вайомінгському національному парку Ґренд Тетон завершилися дводенні переговори між державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером і міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе.

Американські газети розцінюють підсумки зустрічі як „дуже позитивні", відзначаючи разом з тим, що переговори не привели до укладення „сенсаційних угод".

„Поступово ми перейшли від конфронтації до діялогу, а тепер уже можна говорити про фазу співробітництва", — заявив Бейкер.

Совєтський міністер відзначив, що переговори „ознаменували новий етап в американсько-совєтських відносинах".

Виступаючи на двох окремих пресових конференціях, Бейкер і Шеварднадзе оголосили, що навесні або на початку літа наступного року відбудеться чергова зустріч на вершинах.

Чисто практичним результатом зустрічі Бейкера і Шеварднадзе можна вважати підписання угод про взаємну контролю над арсеналами хемічної зброї і про попередження іншої сторони на випадок випробувань стратегічної зброї. Була також досягнута спільна угода про контролю над арсеналами стратегічної зброї і взаємним спостереженням над нуклеарними випробуваннями.

Побічним результатом переговорів можна вважати угоду про вільне пересування ескімосів між Чукоткою і Аляскою.

Е. Шеварднадзе, виступаючи від імени совєтського уряду, вперше висловив „зрозуміння" з приводу побажання президента Джорджа Буша проголосити принцип „відкритого неба". Буш можливо, перефразовуючи давнє висловлювання президента Двайта Айзенгавера, заявив, що полети цивільних літаків країн НАТО і Варшавського Пакту над територіями всіх цих країн забезпечили б надійну контролю над дисльокацією військ і їх пересуванням.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Томас Фрідман виділяє один з найважлигіших, на його думку, аспектів переговорів у Вайомінгу. Совєтський Союз вперше зняв жорсткі вимоги, що стосуються американських досліджень з програми стратегічної оборонної ініціятиви (СОІ). В загальному совєтська точка зору на СОІ залишилася попередньою, але Москва тепер не зв'язує укладення договору СТАРТ (скорочення арсеналів стратегічної зброї) з відмовою американців від розміщення у космосі протиракетних оборонних систем.

Т. Фрідман вважає, що переговори Бейкер — Шеварднадзе виявилися найбільш результативними за останні роки, перевершивши за результатами навіть переговори зустрічі Горбачова з Реґеном.

Зміни в Україні — темою конференції керівництва

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Вже третій раз Асоціяція Українсько-Американських Професіоналістів т.зв. Вашінґтонська Група влаштовує конференцію керівництва, що відбудеться в днях 6, 7 і 8-го жовтня ц.р., щоб подати нашим читачам точні інформації про цю цікаву конференцію, яка тим разом посвячена так актуальній темі, як зміни в Україні, до редакції заходить двоє відповідальних за цю конференцію членів — голова Ярко Бігун і Лариса Чопівська, предсідник конференції.

Л. Чопівська і Я. Бігун в редакції „Свободи".

Наші гості розповідають спершу про активність Вашінґтонської Групи, яка має за собою вже неабиякий успіх у влаштовуванні різних цікавих імпрез і це так культурного порядку, як і політичного. На форумі Вашінґтонської Групи говорили такі широковідомі гості з України як Віталій Коротич, Лесь Танюк, Іван Дзюба, Павло Мовчан. В останньому році відбулися два успішні концерти наших музик, Олега Криси і Олександра Слободяника, відзначено Шевченківський рік літературним вечором „Шевченко і Україна в добу перебудови", на якому виступали крім згаданого вже І. Дзюби, ще й Микола Жулинський, Раїса Іванченко та Ігор Римарук. Це, як на молоду групу, бо існує вона лише від 1984 року великий здобуток.

Ми з подивом слухаємо про ці успіхи і не можемо не зробити завваження, що ця активність, це доказ ориґінальности і актуальности молодої організації. Однак наші гості відразу заперечують і доказують, що серед 350 членів, що їх тепер вже нараховує Вашінґтонська Група є різні віком особи, від пенсійного до наймолодших випускників університетів. Усі вони дружньо зі собою співпрацюють і у великій скількості є співучанииками усіх імпрез, які група влаштовує.

Найбільшою чисельністю втішаються річні конференції і звичайно на них буває 200-250 осіб. Тим разом тема так нам близька та актуальна, що сподіються ще більше учасників як минулими роками, хоча тоді були такі відомі доповідачі як д-р Збіґнєв Бжесінскі, дорадник президента Картера, посол Майкл Новак, представник ЗСА на гельсінкських нарадах, і асистент державного секретаря Ричард Шифтер.

В цьому році головне слово на конференції, що буде відбуватися в готелі Вашінґтон при Пенсилванія аве, і 15-ій вулиці, матиме конґресмен Стені Гаєр, який є співголовою Комісії в питаннях безпеки і співробітництва в Европі, т.зв. Гельсінкської комісії. Оцінку ситуації в Україні робитимуть в імені Уряду ЗСА Поля Добрянська, заступник асистента державного

(Закінчення на стор. 3)

ОСІННЯ ЗАБАВА

Пассайк, Н.Дж. — Третій Відділ Організації Оборони Лемківщини влаштовує тут забаву в суботу, 30-го вересня ц.р., в Українській Централі в год. 9-ій вечора. Грає оркестра „Дунай".

В АМЕРИЦІ

ТРАГІЧНА АВАРІЯ, В наслідок якої загинуло 20 учнів, а 64 було ранено, сталася 21-го вересня в Алтоні, Техас. Шкільний автобус, що вранці віз учнів до школи після зіткнення з вантажником поринув до 40-футової ями, повної води. На місце катастрофи негайно прибули пожежники та швидка допомога, але рятувальні роботи були ускладнені тому, що діти були здушені в затопленому автобусі.

СЕНАТОР АЛФОНС Д'АМАТО підтримує кандидатуру Бенджаміна Джуліяні, кандидата від Республіканської партії на посадника міста Ню Йорк і закликає всіх республіканців голосувати за нього на виборах в листопаді. У передвиборах Д'Амато підтримував Роналда Лодера, другого кандидата Республіканської партії. Після перемоги В. Джуліяні Р. Лодер не стягнув своєї кандидатури, тепер він кандидує від партії консерватистів.

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ БОРОТЬБА між Демократичною і Республіканською партіями у питанні податкової політики. Демократи хочуть відновити закон, скасований в 1986 році, про податкову знижку для сімей з річним прибутком нижчим 50,000 дол. Водночас вони пропонують розрізняти висоту податків по відношенню до висоти річного заробітку. На думку республіканців це є плян дальшого зростання податків. Президент Джордж Буш висловився категорично проти нового пляну демократів.

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЖОРДЖА БУША подала на розгляд Конґресові нову пропозицію надання допомоги опозиційним групам Нікараґуа у виборчій кампанії в лютому наступного року. Чотири міль. дол. з загальної суми 9 міль. дол. повинні піти на потреби виборчої кампанії опозиційного кандидата Віолети Барріос де Чаморро. Решту грошей плянують використати для підтримки „демократичного процесу" в Нікараґуа.

В СЕРЕДУ ВВЕЧОРІ 20-го вересня, після зльоту з летовища Ля Ґвардія в Ню Йорку літак компанії Ю. Ес. Ейр 737 приземлився в Іст Рівер. Негода була спричинена ковзанням коліс по злетній дорозі, повній води. На покладі літака були 62 особи, з яких дві особи загинули, а решта була ув'язненав частинно затопленому літаку. „Це є більше, ніж чудо", — сказав Едвард Кач, посадник Ню Йорку, на пресовій коференції на летовищі. Рятункові роботи були проведені при співпраці пасажирів організовано та швидко.

У СВІТІ

У БОҐОТІ, СТОЛИЦІ Колюмбії, підтверджено вістку про те, що зі свого посту зрезиґнувала міністер юстиції Моніка де Ґрейфф, яка була символом боротьби цієї країни з картелями кокаїни. Вона була восьмим з черги міністром юстиції за останніх три роки. Торгівці наркотиками вбили одного з її попередників і важко поранили іншого, тому й не диво, що, одержавши останнім часом кількакратні погрози на своє життя, вона вирішила залишити свій пост, хоча ще місяць тому, перебуваючи на офіційних відвідинах у Вашінґтоні, пов'язаних з допомогою охорони колюмбійських суддів, вона можливість своєї резиґнації категорично заперечувала.

КАРДИНАЛ ЮЗЕФ ҐЛЕМП, римо-католицький примас Польщі, офіційно заявив у листі, котрий опубліковано в Лондоні минулого четверга, що спірний монастир Кармеліток з території горезвісного Освєнціму повинен бути перенесений до заплянованого поблизу міжрелігійного центру. Вищезгаданий лист був адресований відомому жидівському філантропові Зіґмнундові Штернберґові, предсідникові міжнародної Християнсько-жидівської ради. Ця заява Кардинала Ю. Ґлемпа є дещо відмінною від тієї, котру він раніше прилюдно виголошував в Польщі, але покривається зі загально відомими бажаннями Ватикану, хоча в листі про це немає згадки. В листі Кардинал Ю. Ґлемп говорить, що перенесення монастиря допоможе поліпшити стосунки поміж християнами і жидами, які були тими, що гостро виступили проти перебування польських монахинь на території колишнього кацету.

ШІМОН ПЕРЕЗ, ПРОВІДНИК Лейбористької партії Ізраїля, умовно погодився відвідати Москву на запрошення совєтського мирового комітету. Згідно зі заявою речника ізраїльського уряду Баруха Бінага, під сучасну пору Ш. Перез є на відвідинах в ЗСА, де він минулого тижня зустрівся з совєтською делеґацією, котра включала також Генріха Боровіха, голову Мирового комітету СССР, цей останній виразно підкреслив, що запрошення не є від уряду СССР. Про дату відвідин не говориться, одначе відвідини Ш. Переза були б першими відвідинами такої високопоставленої урядової особи від 1967 року, коли обидві країни порвали своїі дипломатичні стосунки під час арабсько-жидівської війни. Одначе на годинній зустрічі Ш. Переза зі совєтською делеґацією в присутности Юрія Шеменського, заступника голови Комісії для справ закордонних економічних зв'язків і заступника голови Комітету плянування Юрія Ольховікова обговорювано пляни про поширення торговельних зв'язків між СССР та Ізраїлем.

„ПРАВДА", ОРГАН Комуністичної партії СССР, колись непомильна газета, зазнала ще одної іновації вільної преси, тобто була змушена перепросити Бориса Єльцина за передруковання наклепницької статті з італійської газети „Ля Републіка" про його поїздку до ЗСА. Цим разом не закінчилося на самих перепросинах Б. Єльцина, бо новостворений комітет з'їзду депутатів заявив, що буде прослідкувати кожночасні наклепницькі статті в совєтській пресі про совєтських політичних діячів. Речники цього комітету заявили, що існують „деякі сили", що стараються поширювати в пресі недовір'я до народних депутатів, зменшувати їх ролі в демократичних змінах і підривати їхній престиж.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ дав розпорядження післати військові частини до Вірґінських островів для евакуації мешканців і туристів та для встановлення порядку. В наслідку хаосу, спричиненого гураґаном Гюґо, на островах панує безправ'я і терор. Озброєні банди грабують населення, а поліція є безсильна. Користуючись нагодою, з тюрми втікло біля 500 злочинців. Серед людей поширюється паніка й страх перед ізоляцією, голодом, грабіжниками. Дивно, що на островах, які належать до ЗСА, немає однієї військової частини. Після катастрофи, яку спричинив гураґан, мешканці островів опинилися в пеклі злочинности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Допомога Польщі й Мадярщині та партійна гра у Конґресі

На перший погляд фінансова допомога Польщі й Мадярщині, двом сателітним країнам, які одверто спротивилися диктатурі Москви і суперництво Демократичної та Республіканської партій — це дві різні проблеми, ніяк не пов'язані між собою. Але у реальній дійсності так не є. Шукаючи кожної можливої нагоди, щоб вдарити республіканського президента, демократи, які мають більшість в обох палатах Конґресу, використовують для своїх партійних цілей і проблему активної допомоги країнам, що визволяються від комунізму. Маючи на увазі популярність Джорджа Буша, демократична опозиція обережна: вона вже неодноразово переконувалася, що перетягання струни вдаряє бумеранґом по акторах такої партійної гри. Але в даному випадку приманливою стала перспектива здобути собі прихильність (виборчі голоси) у численній польській громаді в Америці та й, може, в інших національних громадах, які прагнуть бачити Америку по стороні свободолюбних протибольшевицьких рухів. За нашими авторитетними інформаціями, поляки в ЗСА, які масово заселюють деякі округи в стейтах Иллиной, Вісконсин і Ню Йорк, заснували в Чикаґо, у Милвокі й Ню Йорку Комітети допомоги Польщі, які зібрали кількдесят тисяч підписів під просьбою до Білого Дому, щоб уряд виділив значну грошову допомогу першому демократичному урядові країни, яка все ще є членом комуністичного Варшавського пакту. Це не фікційні прізвища, бо біля кожного подано докладну адресу. Польські діячі твердять, що в Палаті Репрезентантів є 17 конґресменів польського роду, у Сенаті — 10 сенаторів. Може це перебільшена цифра, все ж вона додає наснаги поєднати проблему Польщі й Мадярщини з проблемою допомоги їхнім батьківщинам.

Конкретно йдеться про схвалення Комісією закордонних зв'язків Сенату виділити Польщі й Мадярщині два більйони долярів на три роки. Можна здогадатися, що те саме схвалить нижча палата Конґресу, де демократи мають велику більшість, і що палкі дебати розгорнуться на пленумі Сенату. Президент Дж. Буш обіцяв Польщі 15 мільйонів, згодом додав ще сто мільйонів. Але разом це приблизно одна десята того, що тепер хочуть признати демократи. Їхнє становище ставить Президента, державного секретаря та директора справ бюджету в дуже незручну ситуацію, тим більше, що демократичні спонзори двобільйонової допомоги Польщі й Мадярщині (львина частина Польщі) заповідають, що на покриття тієї суми треба скреслити таку суму з бюджету військових справ і розбудови країни. Незручність становища Буша у тому, що він їздив до Варшави й Будапешту, обіцяв тим країнам допомогу і в розмові з Лєхом Валенсою — як подавали газети — звернув Валенсі увагу, що він, Президент, не розпоряджає фінансами, тільки Конґрес. Валенса, електромонтер у портових доках Ґданська, може й не чув ніколи, що Америка має астрономічний дефіцит державного бюджету і що ступнева ліквідація того дефіциту є проблемою число 1 внутрішньої політики Америки.

Статистики-економісти напевне знають докладно, які велетенські суми витратила Америка на допомогу закордонові. Майже нема країни у світі, якій Америка не допомагала б, включно зі Совєтським Союзом, який виграв битву під Сталінградом у Другій світовій війні виключно завдяки американській масовій доставі зброї, одягу і харчів на сотні мільйонів долярів. Зроблено це на базі закону про „ленд-ліз". Америка ніколи тих сум від Москва не отримала зворотом, хоч погоджувалася вже на зменшення її до четвертини.

Найбільшим фінансово протеґованим Америки є Ізраїль. У 1987 році Ізраїль отримав зброєю, машинами й готівкою понад три більйони дол. Скрізь у світі вважають, що З'єднані Стейти Америки плавають у золоті і не знають, що мають вчинити з тим майном. Закордонний загал не розуміє американської державної системи, він не розуміє чіткого розділення федеральної казни від казни стейтів і міст та фінансів приватного сектора. І наші земляки в СССР, коли ще обмін інформаціями був страшенно обмежений, уявляли, що кожний американський громадянин — мільйонер.

Багаті країни Заходу, безумовно, повинні допомогти народам, які у боротьбі за свою свободу поборюють комунізм. Кожний уряд має великі можливості підштовхнути приватний капітал для інвестування своїх грошей і своїх фахівців у промислі даних відважних країн. Є теж великі можливості для безпосередньої допомоги, особливо доставами харчів. Робити з цієї проблеми відбивну для партійної розправи з Президентом, який прагне двопартійної співпраці, — це гра негарна.

Володимир Яців

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

Коли сьогодні приглянемось поодиноким тоталітарним комуністичним східньоевропейським урядам, то мусимо сказати, що не зважаючи на зміни на економічному і суспільно-політичному відтинках, які започатковано впроваджувати в системі социялістичній московського зразка, не видно цієї демократизації, що мала б оздоровити систему і зберегти ці соціялістичні країни від упадку. Суспільство на Заході вважає, що перешкодою до зміну східньоевропейських країнах є московський імперіялізм і місцеві компартії, які стараються всіми засобами стримати демократизацію системи, бо це є в їхніх власних життєвих інтересах.

Совєтські окупації у поодиноких країнах Східньої Европи, замішання в компартіях Мадярщини і Польщі, частинно уможливлюють впровадження змін на відтинку політичному і можуть причинитися до створення багатопартійної системи в цих східньоевропейських країнах. Члени комуністичних партій, як також і не члени, побоюються, що зміни в системі на суспільно-політичному і господарському відтинках або упадок однопартійного тоталітарного комуністичного режиму, може не впровадити демократичну систему з багатопартійністю, але принести хаос у поодиноких східньоевропейських країнах.

Побоювання, що комуністичні реформатори в Мадярщині або робітнича спілка „Солідарність" в Польщі, які мають підтримку в народі, своїми започаткованими змінами на відтинку політичному можуть спричинити використання авторитативною владою сили для стримування перепровадження змін у системі, немає підстав. Натомість треба ствердити, що народ побоюється, що економічне важке положення, спричинене у зв'язку з переходом з пляново центральної господарки на децентралізовану ринкову господарку може спричинити ексспльозію, яка підкопає віру в політичні зміни. Реформи політичні не такі грізні для східньоевропейських народів, як економічне банкрутство, яке грізніше тому, що політичні зміни в такій ситуації не будуть мати можливости дальше впроваджуватися в життя, і тому таке положення буде вимагати може інших метод до перепровадження таких змін, які будуть сприйнятливі для демократичного суспільства.

У зв'язку із політичними реформаторськими рухами, які проявляються в східньоевропейських країнах, включно в Мадярщині й Польщі, появляються проєкти нової конституції, або зміни в існуючих конституціях. Мадярський міністер справедливости Кальмар Кульчар виготовив такий проєкт нової конституції, в якому буде включений закон про права людини, як теж будуть виключені привілеї провідної ролі Комуністичної партії. Вибори до парляменту, які відбудуться в 1990 році, мають бути багатопартійні, і передбачується що Комуністична партія в цих виборах не отримає більшости місць в парляменті. Кальмара Мульчара — професора права і водночас міністра справедливости турбує кризовий стан мадярської економіки, який може закінчитися упадком ще до виборів до парляменту, і наслідком такої ситуації, вибори можуть бути відкликані. Професор К. Кульчар каже, що якщо упадок господарки прийде після виборів, то мадярська економіка буде потребувати допомоги Заходу, щоб втриматися при житті, бо в протилежному випадку прийдуть до влади знову ліві елементи — комуністи.

Серед народу відчувається велике занепокоєння станом економіки країни тому, що всі дані вказують на такий катастрофічний стан. Останні два десятиліття комуністичний уряд Мадярщини заборгувався на Заході. Отримані позики були вжиті на штучне підтримання життєвого позему, а не на призначені конечні господарські й суспільні потреби країни, такі як нанародне здоров'я, будова доріг, шкіл, або вклади на модернізацію індустрії. Тепер, коли приходить час на плачення заборгування, то структура країни починає розпадатися, а економіка країни не спроможна зі своїми продукційними товарами конкурувати із Заходом.

Якщо життєвий рівень мадярського, чи польського громадянина буде далі обнижуватися наслідком інфляції чи безробіття, які в країнах соціялістичних Східньої Европи — незнані, а такі негативні наслідки на відтинку господарському можуть прийти, коли уряд розпочне замикати неприбуткові підприємства, то переключення із централізованої пляново господарки на ринкову господарку західнього стилю робітництво прийме із затурбуванням, а не із задоволенням.

Після конференції соціяльних науковців некомуністів із Східньої і Західньої Европи окреслено цю проблему, що витворилась у зв'язку з цим переключенням — негативно. Переважна більшість громадян східньоевропейських — прихильна теорії акцептування змін у системі соціялістичній і перехід з соціялістичного моделю на капіталістичну допомогову державу. Однак треба ствердити, що ці країни — завбогі щоб могли впровадити систему капіталістичну, яка була б соціяльно справедливою. Таке потягнення означало б поновно сприйняти систему капіталістичну, яка принесла б скорочення соціяльних послуг, і цим створить новий поділ в економіці країни. Такий поділ причиниться знову до створення нової заможної суспільної кляси, під час, коли інші суспільні кляси будуть наражені на втрату відповідного соціяльного забезпечення.

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Евротунель стає дійсністю

Евротунель — назва найбільшого тунелю, що має зв'язати Британський острів з Францією. Від сивої давнини ці обидві країни відділені одна від одної вузькою протокою, яка лучить Північне море з Атлантійським океаном. Цю протоку французи назвали „La manche", що означає рукав. Цей рукав становить природну границю між Англією та Францією, а одночасно природну перешкоду для сухопутньої комунікації між цими обидвома країнами, а в ширшому розумінні, поміж Британським островом та европейським материком.

Не слід тому дивуватися, що від століть різні люди продумували над можливістю сполуки цих обидвох континентів: вислими мостами, підводним тунелем чи комбінацією обидвох задумів. Цією ідеєю заплоднив свою уяву, ще в 1802 році Наполеон, з доручення якого французький інженер Матіє Фавіє виготовив технічний проєкт, згідно з яким Франція та Англія були б сполучені у найвужчому місці каналу, поміж містами Калє у Франції та Доверу, в Англії підводним брукованим тунелем, крізь який могли б проїздити поштові диліжанси.

На жаль, політичні міжусобиці та національні ворожнечі станули двічі на перешкоді у реалізації цього великого задуму, один раз, у 1883 році, зі страху, що французьке підсоння може вторгнутися до Англії крізь новозбудований тунель, а другий раз, у 1975 році, коли англійський уряд, уже розпочавши свердлення тунелю з обидвох боків, перервав будову каналу, побоявшися, що високі кошти його можуть призвести англійські залізниці до банкрутства.

На щастя друга нагода не була повністю прогаяна, тільки перервана на 12 років, а докладно до грудня 1987 року, в якому обидві сторони прийшли до переконання, що побудова цього тунелю лежить не тільки у вітальному інтересі Англії та Франції, але й майбутньої „З'єднаної Европи".

Будова тунелю почалася у цьому самому році, на основі цих самих плянів (з невеликими змінами), що були виготовлені в 1975 році, а деталі яких були опубліковані в англійській „Білій книзі". Згідно з цими плянами тунель буде складатися з трьох рівнобіжних тунелів, двох залізничих, більшого розміру, по боках, та основного „службового", меншого розміру, по середині, устаткованого численними переходами поміж обидвома залізничими тунелями. Його мета — технічна обслуга та направа залізничих тунелів, а у випадку потреби чи небезпеки, евакуація подорожніх. Довжина усіх трьох тунелів буде дорівнюватися 32-ом милям. Кошт побудови тунелю розчислений на 9 більйонів дол., що багатократно перевищував кошторис виготовлений у 1975 році. Не зважаючи на високий кошт побудови цього тунелю, потрібну суму грошей зібрали дві приватні компанії, англійська, „Channel Tunnel Group" та французька — „France Manche", шляхом розпродання акцій. Якщо все піде, згідно з наміченим пляном, Евротунель буде офіційно відкритий у 1992 році.

Подорож електричним поїздом крізь цей підводний тунель триватиме 33 хвилини. Пасажири, що подорожуватимуть автомобілями або автобусами будуть завантажені перед в'їздом до тунелю на плятформу спеціяльних електричних поїздів, що проїздитимуть крізь цей тунель, щочотири години, поміж його двома кінцевими станціями.

Цей тунель буде призначений виключно для залізничого транспорту, для швидкобіжних поїздів, поміж Лондоном та Парижем, час переїзду яких триватиме 3 год. та 40 хвилин, а після урухомлення нових супершвидкісних поїздів, на одну годину коротше.

Коли пишемо ці рядки, по обидвох боках тунелю проходить кипуча праця. Поряд безперервного свисту та гудіння свердлових машин, кружіння пороху та протікання краплин води, супер тверді, вольфрамові свердла проривають крейдяне нашарування землі, 130 стіп під дном каналу „Ля Манш". 5,000 робітників, спеціялістів підземних робіт, з Англії, Франції, Бельгії, Японії, Каїро, Гонк-Конґу та дослівно з цілого світу, здійснюють пов'язання двох суходолів підводним тунелем, перший раз від льодовикової доби; заробітна платня цих спеціялістів в побудові підземних тунелів дорівнюється від 1,500 до 1,700 дол. за шестиденний тиждень праці.

Але найцікавіше це, що англійці, доцьогочасні супротивники будови підводного тунелю, стали його найбільшими ентузіястами, сповнені гордости, що вони будують найдовший підводний тунель світу, більший від японського, що відданий до вжитку цього року, між островами Гоншу та Гокаїзо. Вони купують, на випередки, літні вікендові доми у Франції, що дорожчі коштують втричі менше, як в Англії, та „тунелеві" акції, не зважаючи на те, що їх ціна зросла за останній рік удвічі, із сім до 14 дол.

На жаль, швидкість росту тунелю не проходить пропорційно до ентузіязму його удiловців, з уваги не велику докладність свердлення, з обох сторін, що дозволяє тільки на невелике відхилення посередині (при зустрічі свердлено з обидвох боків), що дорівнюється тільки шістьом цалям. У висліді, просвердлення однієї милі тунелю забирає приблизно один місяць часу.

Н. Осока

П. ШЕЛЕСТ ПРО БРЕЖНЄВА І ХРУЩОВА

Колишній член президії ЦК КПСС і перший секретар ЦК КП України Петро Шелест, що має тепер 82 роки, дав інтерв'ю московському журналістові А. Караулову. Скорочено це інтерв'ю опубліковане в „Московських Новостях" за 10-те вересня, а повністю — в журналі „Театральная Жизнь".

Про усунення від влади Микити Хрущова писалося дуже багато різного, але всі ті публікації основані на здогадах і домислах, тому кореспондент звернувся до свідка тих подій, персонального пенсіонера союзного значення, Петра Шелеста і попросив розповісти, як усунули Хрущова, чи були для цього поважні причини і чи правда, що головним змовником був Шелєпін.

„Я вважаю, що серйозних підстав для цього не було, — відповів П. Шелест. — Очолив Брежнєв і Подґорний... З нагоди 70-ліття Микити Сергійовича було прийняття, промови, виголошували, пили-їли, потім Микита Сергійович поїхав (це було в Будинку прийнять), Брежнєв набрався добряче, виліз на поруччя, а нас душ 25 залишилось, і почав виголошувати промову: ось я ваш президент, а ви мій народ і таке інше. Це справило тоді на мене неприємне враження. Та й на інших також... Мене не лякало те, що став би Подґорний, але про Брежнєва я й не думав. А про Шелєпіна навіть і тепер не міг би подумати. Про Суслова тим більше... Якби Суслов прийшов, то це було б страшно, ще гірше, ніж за Брежнєва. Подгорний мав більше шансів сісти в крісло першого секретаря ЦК КПСС. Але він сам відмовився. І вніс пропозицію — Брежнєва. Це було, коли вже Микиту Сергійовича звільнили. І Брежнєв сказав: 'Давайте введемо посаду другого секретаря ЦК КПСС'. Ну, всі погодились. Кого? Подгорного. А вийшли на пленум — це питання навіть не ставили. Я й досі не знаю, на якому етапі його було знято. Ось яка кухня..."

На засіданні президії виступали майже всі члени і кандидати. Виступи були різні. Серед тих, хто захищав Хрущова був Анастас Мікоян, котрий вніс пропозицію покритикувати Хрущова за серйозні промахи і залишити його в Раді Міністрів. Однак Брежнєв знав, що Хрущов користується досить великим авторитетом і злякався, що не впорається з ним. Щодо самого Хрущова, то Шелест розповідає, що він тримався добре. Подякував тим, хто виступав на його захист і сказав про нього добрі слова. Проте обійшлися з ним дуже несправедливо, вважає Шелест, і тому багато хто йому співчував. І хоч душа Шелеста бунтувала, але, як він пояснив, „обстановка була така", що на відкритий бунт він не зважився. До подробиць не вдавався, але з тих коротких фраз видно, що кожен боявся сам за себе. Очевидно члени Політбюра продовжували, а, може, й тепер продовжують застосовувати сталінські методи щодо непокірних не лише серед народу, але й серед членів Політбюра.

„Потім Микита Сергійович каже: 'Гаразд, дайте мені пару слів сказати на пленумі'. Тут Брежнєв: 'Ні!' Суслов: 'Ні 'Ні!' І в Микити Сергійовича полилися сльози. І заяву писав не він. Не пригадую хто, бо тяжко було дивитися. Я до цих пір бачу обличчя Хрущова в сльозах. Помирати буду, а це обличчя згадаю".

На думку Шелеста, Хрущов вважав Брежнєва „балагуром" і не здогадувався, що той мріє захопити владу. Ніякої опозиції тоді в Кремлі не існувало, то була боротьба за владу.

„Я ніколи не сказав би про Брежнєва, як про сильного, мудрого і залізного політика, — продовжує Шелест. — З Хрущовим його порівнювати не можна. Брежнєв весь час грав на публіку. Артист був. Міг і сльозу пустити, коли треба. Нагороди дуже любив. Подґорний казав йому: 'Досить, Леоніде Іллічу, вже анекдоти розповідають, що Брежнєв на операцію ліг — розширює груди, бо зірки нема де чіпляти'. Все марно. Не міг він без зірок, не міг, що будеш робити. Адже за душею нічого. Як прийшов вискочкою, так і пішов. А протримався тільки тому, що оточення було сприятливе. Брежнєв не був диктатором. То був безособовий культ".

За свідченням Шелеста, Подґорний, Воронов і Косиґін не підтримували Брежнєва. Особливо Косиґін мав з ним серйозні суперечки. Та опозицією це назвати не можна, бо опозиція — це щось організоване, а тут просто окремі особи виступали з критикою багатьох рішень Брежнєва. Шелест перестав підтримувати Брежнєва уже через два-три роки, хоч і не так гостро, як Косиґін. Звідси й несподівана відставка Косиґіна, яка, власне, й прискорила його смерть. Для Подґорного, розповідає далі Шелест, відставка була ще більшою несподіванкою. Подгорний довідався про це тільки на Пленумі ЦК, коли секретар Донецького обкому Качура вніс пропозицію об'єднати посади ге-

(Закінчення на стор. 4)

З'ЇЗД НРУП В КИЄВІ

I.

„Розпочинаємо наш перший Установчий з'їзд Народного Руху України", — оголосив народний депутат СССР письменник Володимир Яворівський.

Багатьом людям, що приїхали сюди з різних кінців України, багатьом, хто чекав цього дня кілька десятиліть сталінщини і застою не вірилось, що те, що відбувається у Актовій залі палацу культури політехнічного інституту — це сон. У багатьох — на очах сльози. (Звучать мелодії козацьких пісень, гимну України. Заля замаяна синьожовтими прапорами).

Вступним словом відкриває форум Олесь Гончар. Посилаючи делеґатам і гостям слова привіту, Олесь Гончар відзначає: „Тут зібралися, — говорить Олесь Гончар, — не ті, кого привели амбіції, як намагаються стверджувати бюрократи... Сіяти підозри, культивувати ненависть, нацьковувати одного народу проти другого — захід, відомий ще у древнихримлян („розділяй і владарюй"). А бюрократія і далі намагається побачити образ ворога там, де панує вселюдська єдність перед лицем майбутнього".

З доповіддю виступає письменник депутат СССР Володимир Яворівський на тему: „Про діяльність оргкомітету та завдання НРУ за перебудову"...

„Від вільного ринку до вільної України, — такими словами під овацією залі закінчив свій виступ на з'їзді НРУ Володимир Черник, народний депутат СССР, доктор економічних наук з Києва. „Потрібно знищити монополію на власність, монополію на владу : монополію на істину, — підкреслив делегат Черняк і заля вибухнула оплесками.

Так, плюралізм — шлях виходу з кризи, — провадив далі Володимир Черняк. — Йдеться про плюралізм економічний, політичний, ідеологічний. Існує єдиний спосіб перемогти бюрократичні центральні відомства — це знищити їх, — знову оплески перервали слова В. Черняка. Землю — селянам, — цей конструктивний шлях перебудови сільського господарства був сприйнятий, як гасло і підхоплений залею.

Ініціятор створення НРУ поет Іван Драч каже, що бере у апівавтори своєї доповіді Олександра Довженка, Василя Стуса, Юрія Яновського. „Лютували шаблі, і коні бігли без вершників, і половці не пізнавали один одного... Дехто простягав руки, і йому рубали руки, підіймав до неба вкрите пилом і потом обличчя, і йому рубали шаблею обличчя, падав до землі в їх землю, заклинаючись передсмертною тугою, і йому рубали по чім попало і топтали конем...

„І досі лютують ідеологічні шаблі, і досі коні бігають без вершників, хай і називаються вони космічними ракетами, їхній темпоритм визначають комп'ютори, і досі половці, тобто ми з вами, не впізнаємо, або не хочемо впізнавати один одного. І доки не впізнаємо, доки будемо віддаватися на волю шабель, так вигідно буде всім, хто стоїть супроти нас, будемо посміхом в людях, посміховищем в народах, тяглом будемо в поїздах їх бистроїзних... глузуванням будемо аж до космічного потойбічного реготу...

„А згадується мені, згадується батько Полевич і його старі слова: тому роду не буде переводу, в котрому браття милують згоду. І досі лунає з другого: Ненька Україна кривавими сльозами обливається, а ти гайдамачиш по степах із ножами за халявою. І досі лунає з третього боку: „Рід наш роботящий, та не всі в роду путящі. Є горем горйовані, свідомістю підкуті, пролетарської науки люди, а є злодюги і несвідомі, вороги і наймити ворогів. Бачиш сам, що рід розпадається, а клас стоїть і весь світ за нас і Карл Маркс".

„Сапорні лопатки чи понтони братерства?" — так називається доповідь письменника Павличка.

З вітальним словом звертаються до з'їзду представники демократичних рухів Азербайджану, Вірменії. Вони говорять про те, що міжнаціональні конфлікти у їх республіках інспіровані владою з єдиною метою — не дати Закавказзю консолідуватися у боротьбі з партбюрократією.

Слово надають професорові львівського університету, членові президії реґіональної організації НРУ зі Львова Оресту Влохові, який говорить про завдання Руху у справі відродження української науки, культури, освіти.

Наступний виступ — співдоповідь історика наук Михайла Брайчевського: „Витори, розвиток та перспективи української державности".

Брайчевський сказав, що Київська Русь як держава формувалася у VII-IX столітті. Вона створювалась у середній частині України. Білоруські землі, які входили до Київської Руси, формувалися значно пізніше, в XI столітті, а сьогодні російські — на п'ять століть пізніше українських, лише в XII столітті. Отже, наголошує Брайчевський, по-сталінському „старший брат" виявився нашим молодшим братом.

Українська державність почала зачахати з 1774 року — року остаточної ліквідації Гетьманщини, з 1775 року — року ліквідації Запорізької січі — демократичної республіки, з надр якої вийшла республіканська конституція в світі. Створений на фальшивих засадах Союз ССР під кінець XX століття, — завершив свою співдоповідь Брайчевський, — обернувся в нетривку реальність і потребує докорінної перебудови. Насьогодні очевидно — треба демонтувати сталінсько-брежнєвський СССР і створити спілку незалежних політично, економічно і культурно держав.

Академік АН УССР, член Президії львівської реґіональної організації НРУ Ігор Юхновський: „Я вперше на такому форумі на Україні — розпочав академік, — де всі говорять українською мовою". І далі: „Вихід у нас один — децентралізація, побудова суверенної української республіки... Нам треба отримати національний, політичний і економічний суверенітет."

Закінчення буде.

ВИШКІЛ ЮНАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ

„П'ятдесят відсотків дощу — сто відсотків усмішок"

Гостя з України Ірина Чабан з пластунами. Перший ряд справа: Б. Білаш, І. Чабан, Х. Павлавська, Я. Ференцевич, Л. Гной; другий ряд: М. Депутат, Р. Правак, Ю. Депутат, С. Климкович.

Перший день сонця. Сушимо замоклі речі. Гутірку проводить Б. Білаш — комендант.

З року в рік буваю на Вишколах новацьких виховників, де протягом двох тижнів учасники проходять теоритичну та практичну підготовку з програми пластового новацького виховання, щоб у майбутньому стати новацьким впорядником, новацьким братчиком чи сестричкою.

Вже понад 25 років, залюбки виконую це пластове завдання, та й справді люблю бувати у гурті „старших думаючих дітей", які у нових поривах чару пластування, в захопленні серйозно слухають, переживають, журяться й радіють ще не осягненим бажанням і мов губка втягають знання, наповняють свій молоденький світ, своє серце бажанням бути допоміжним у праці новацького виховання, тоді... коли подавати їм це знання у доступній зрозумілій формі.

Я твердо тримаюся погляду, що, крім потрібних й корисних дисциплін виховної новацької програми, в якій легко навчитися новацьких пісень, ігор і забав, куди важливішим, а то і вирішальним є виробити в учасників вишколу міцне та периконливе почуття пластового обов'язку та відповідальности, потребу стати справжнім (знанням та життєвим прикладом) пластуном — пластовим виховником, а налити своє серце любов'ю до української дитини, до української спільноти, Бога і Батьківщини. Без щирої любови, знання, без присвяти часу, без особистого ствердження — я хочу, я знаю я буду! — ніхто не зможе бути добрим пластовим виховником. І саме у цьому переконанні і цій праці я бачу мету, яка дає і даватиме плоди майбутнього розвитку пластової організації.

Хоч цього літа на мені пишається пластовий однострій безперервно, вже шостий тиждень, на прохання Крайового референта юнацького вишколу, а одночасно коменданта, ст. пл. Борислава Білаша, я взяв участь у вишколі, викладаючи ті виховні дисципліни, які вважаю підставовими в системі гурткового самовиховання знаючим що й в цьому другому важливому підставовому уладі існує ряд виховних проблем.

На вишколі можна навчитись збудувати браму в таборі, в станиці, давати гучно накази, майстерно користуватися шнурами. Можна мати на грудях багато пластових відзнак, духовно бути вбогим. Коли пластова присяга та закон стають байдужістю, коли бракує глибшого знання пластової ідеї і світогляду і коли, бракує шліфу прикмет характеру й гарту сильної волі, будь-якого вишколу стає лише відбуттям обов'язку без справжнього глибокого змісту.

В пятницю, 11-го серпня ц. р., вранці мій „коник" Плимут змагався у швидкості по широкому „трувеї" у напрямку до призначеного містя школи булавних (ШБ) в Гантері. Мої супутники Олесь та Юрій, з зацікавленням засипували мене безліччю запитань, милувались чудовими гірськими краєвидами аж, врешті, заснули. Перед нами зарисовувались зелені шпилі гір, над якими переганялись темно-сірі хмари. Мої хлопці пробудилися з просоння від сповільнення руху автомашини, до чого примусила мене дощева буря. Ми були змушені перечекати в придорожньому ресторані Бур..гер.р..., яким Олесь дуже зрадів.

Ось вузенький місток, наліво — така сама пільна доріжка, а під височенними смереками, з яких цюркотом спливала вода, радісним голосом хоч у змоклій шинелі привітав нас Мирон — бунчужний вишколу. Так, вже приїхали, друже коменданте, — надав депешу у чорну машинку „вокі-токі" бунчужний. Приїхав братчик Славко та двох юнаків. „Гарно! Дякую!" — відповіла голосом коменданта „мудра" машинка Нехай беруть свої наплечники та по визначеній трасі, прибувають на місце табору кінець депеші! — закінчив Борислав, комендант.

Юрій та Олесь, натягаючи свої наплечники, втратили рівновагу, щось пробурмотіли й рушили нерівною ходою у гору крученим звором через каміння, патича та скоро зникли у далині.

Я, обвішаний через шию клунками, на плечах об'ємиста торба, в руках валізка, по дебрах, уважно, верблюжим кроком, проходив усі перешкоди, та все в думках мріяв про закінчення цього „маршу".

Але, хоча на моєму чубі — роки пройденного життя, яке позначилось на чолі глибокими борознами, — хвала Богу, мені й тепер тільки „тридцять дев'ять, „і в марші на гору, я не здавався не посоромив чести витривилости та доброго імени пластуна старого краю!

Перед нами відкрилась у рясному дощі й мряці понурою яністю невелика поляна, уся у височенних травах-бур'янах, у кущах колючої ожини. При вході, стискаючи лівицю, милою усмішкою привітав комендант Борислав. „Трошки спізнились, братчику — завважив Борислав. Це нічого! Як поставим своє шатро, матимемо відкриття". — Спізнились через дощ, а щоб вилізти на цю гору потрібно було два рази приставати', — відповів я.

Просуваючись вузькою на одну стопу стежкою, з обох боків якої немов „хрестили кропилом" похилені від дощу бур'яни, ми опинилися на призначеному місті. „Тут братчику, місце на ваше шатро, — заговорив голосом наказу Мирон. — Потрібно тільки лягти на траву, кілька разів покачатися, і шатро — готове". Що ж, так мусить бути, — гадаю собі. На в'їдливий дощ не маю порятунку, але на цей бурян маю ціпок, яким миттю, немов косою, висік, залишаючи тільки недобиті високі стовбури.

Після короткої церемонії відкриття, яке відбулося у пластових одностроях, усі учасники і булава, поділившись на групи, приступили до впорядкування перших конечних потреб табору. Одні далеко у лісі копали яму на лятрину, інші заготовляли мокре дерево для ватри, ще інші кам'яними плитками з річки промощували стежку біля кухонного шатра, з якого „ринвами" протікала вода.

У пізньому сумерку, стулені мов курчата, біля вогнища на стоячки споживали вечерю, а згодом — гуторили й довго-довго співали пісень. Ми відчули відпруження, почувались щасливими, забуваючи про чорну нічку, дощ, який вдаряв по листях дерев завороженого лісу.

Повні чотири дні та ночі без вигляду на кращу погоду, праця на вишколі не зупинялась. По вислуханих гутірках з виконаними завданнями кожний віддавався фізичній праці, а все — спільно й дружньо, без наказів, з радістю, з пластовим гумором, ми на цьому клаптикові дикої гори почувались немов у найкращій палаті.

Беручи жваву участь, я з великим подивом та признанням до усіх, особливо до наших милих дівчатокюначок, які хоч і виплекані у добробуті своїми батьками, — все усміхнені, завзяті — рубали, різали пилою, в'язали шнурками, копали лопатами, не шкодуючи своїх ніжних рук. Так під ударами невигоди, дощу творилось бажання перемоги, назвавши цей вишкіл влучною назвою.

Ми, учасники юнацького вишколу, складаємо сердечну подяку, усім пластовим добродіям, з побажаннями кріпкого здоров'я — паньству Куликам, за чудовий замок-гору; пл. сен. Наталці Соневицькій за гостинність у гражді, музей і чудовий фортепіяновий концерт маестра Гринькова. У гражді ми мали особливу приємність пізнати гостю з України Ірину Чабан, яка любов'ю до України, рідними словами зрушила наші серця. „Люблю вас, мої дорогі пластуни, — сказала вона, — за те, що ви тут, на чужині, не погубились. Люблю — за мову рідну, якою спілкуєтеся. Помагайте Україні усім, вона цього потребує і на це заслуговує". Окрему подяку висловлюємо Олі Кобзяр, власниці мотелю „Ксеня", яка нас притулила, обсушила і погостила чайком і солодким.

Вірю, що комендант вишколу та члени булави у підсумках проведеної праці ствердили позитиви та, певно, відчули велике моральне задоволення із взірцево проведеного вишколу. Борислав, маючи організаційний хист, який проявив на цьогорічному Святі Весни, та був його душею, як комендант заблестів усіма гарними прикметами юнацького виховника-провідника.

Братчик Славко

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Зміни...

(Закінчення зі стор. 1)

секретаря, Микола Рудинко і Микола Горбаль від Української Гельсінкської Спілки, д-р Степан Ворох від СКВУ. Про зв'язки з Україною: академічні — буде доповідати проф. Юрій Грабович, культурні — проф. Вірко Балей, економічні — представник департаменту торгівлі ЗСА Андрій Бігун а наукові — д-р Марта Цегельська із Крайової наукової фундації. На другий день конференції темою доповідей будуть сучасні проблеми України, і тут доповідачами будуть: представник Державного департаменту д-р Пол Ґобел, який буде говорити про політичні аспекти перебудови в СССР, голова організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні Божена Ольшанівська про національний аспект, проф. Богдан Боцюрків про релігійний, а д-р Дейвид Марплс про екологічний.

В п'ятницю, 6-го жовтня конференція розпічнеться прийняттям гостей для відзначення 5-річчя ассоціяції, а на суботу, 7-го жовтня увечорі заплянований бенкет і баль. В часі бенкету будуть вручені стипендії асоціяції і Асоціяції Українсько-Американських Адвокатів, які в цей час мають свої річні збори. Дохід з балю прзначений саме на такі стипендії.

В суботу, 7-го жовтня, з уваги на відзначення 175-річчя народин Т. Шевченка і 25-річчя побудови пам'ятника у Вашінгтоні, конференція перериває свої наради між 12-ої год. полудня і 3-ою по полудні, щоб дати змогу всім взяти участь у святкуваннях біля пам'ятника.

Організатор конференції Л.Чопівська інформує також, що на конференцію запрошені неукраїнські журналісти та агенства, для яких може бути цікаво послухати думки про зміни в Україні тимбільше, що все відбуватиметься англійською мовою. Після кожної доповіді учасники можуть ставити запити, а для висновків з конференції покликано окрему комісію під проводом Андрія Мостовича.

Як бачимо, ціла імпреза підготована дуже дбайливо, а нова Управа асоціяції обрана у вересні ц.р. іде слідами попередників, які дали вже докази своєї активности.

Л. Чопівська залишає нам також багатий матеріял про дію асоціяції із виданнями з минулих конференцій і програмою цьогорічної. Інформує також, що оплата на конференцію є 75 дол., для пенсіонерів і студентів 50 дол., а на бенкет-баль 75 дол.

За дальшими інформаціями можна звертатися до Л. Чопівської на число телефорну (202) 363-3964.

Головна Управа Союзу Українок Америки
ділиться сумною вісткою з членками СУА, що 10-го вересня 1989 р. прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність Матір голови СУА Марії Савчак

АНТОНИНА ВОЗЬНА
ур. Де Лук Княгиницька

ПОХОРОН відбувся в середу, 13-го вересня 1989 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Дочкам та внукам з родинами висловлюємо наше щире співчуття!

Головна Управа СУА, Ню Йорк

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА та ДІДУНЯ

бл. п. проф.
ПИЛИПА ГАЙДИ
будуть відслужені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в понеділок, 9-го жовтня 1989 р.
в церкві Непорочного Зачаття, Гемтремк, Миш.;
в манастирі оо. Студитів, Студіон, Італія;
в соборі св. Софії, Рим, Італія;
в церкві св. Покрови, Бриджпорт, Конн.;
в манастирі оо. Василіян, Ґлен Ков, Н. Й.;
в соборі свв. Володимира і Ольги, Чикаґо, Ілл.;
в церкві Різдва Пречистої Діви Марії, Лос Анджелес, Кал.;
в церкві св. Трійці, Вашінґтон, Д. К.;
в церкві на військовій базі, Синоп, Туреччина.

Про молитви за душу Покійного просять:
дружина — СТАНИСЛАВА
сини, дочка та внуки
ближча й дальша родина
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку
ділиться сумною вісткою зі своїми Членами, Прихильниками і цілою Українською Громадою, що 5-го вересня 1989 р. упокоївся в Бозі в Кергонксоні, Н. Й.

бл. п.
Володимир Реннер
колишній довголітній член Хору і Управи.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного найщиріші співчуття складають
Управа і Члени Хору „Думка"

Філядельфія під знаком футбольних змагань

„Дніпра" з репрезентацією ЗСА

Філядельфія, Па. (М. Б-й). — Як уже інформовано, тут в п'ятницю, 25-го серпня ц.р., у вечірніх годинах, на футбольнім грищі Пенсильванійського університету відбулися довго очікуванні міжнародні товариські змагання копаного м'яча між збірною ЗСА і футбольною дружиною „Дніпро" з Дніпропетровського, Україна.

Дніпропетровське було засноване колонізатором південної України Григорієм Потьомкіним в 1783 році — на місці запорізького села Половиця, збудованого козаком Глобою — під назвою Катеринослав, на честь Катерини II. Г. Потьомкін, російський державний діяч, який в 1762 році в державнім перевороті допоміг Катерині II здобути царський престіл, а в 1775 році причинився до остаточної ліквідації Запорізької Січі.

Назва міста часто мінялася: Катеринослав (1783-1791), Новоросійськ (1791-1802), Катеринослав (1802-1918), Січеслав (1918-1920), Катеринослав (1920-1926) і Дніпропетровське (1926-го сьогодні). Дніпропетровське є важливим комунікаційним центром, де схрещуються лінії Донбас-Кривий Ріг і Харків-Херсон з водним Дніпровим шляхом.

Місто лежить в північній частині степової смуги над Дніпром, перед його порогами на перехресті Дніпрового шляху із залізницею, що вяже Донбас з Кривим Рогом. Розташоване здовж Дніпра, основна частина міста лежить на високому правому березі, а менша — на лівому. Це один з найбільших центрів металюргії. Простір Дніпропетровського займає 164 квадратові кілометри й простягається здовж Дніпра 15 кілометрів. В місті тепер живе півтора мільйона мешканців.

Склад населення Дніпропетровського, за переписом з 1926 року такий: українці — 36% росіяни — 32%, жиди — 27%, інші — 5%. Вісімдесять відсотків всіх робітників працює в металюргійній і машинобудівельній індустрії. В місті є багато садів і парків. Найбільшим парком міста є Парк ім. Т. Шевченка. Там є теж український театр ім. Т. Шевченка.

Перша футбольна дружина в Дніпропетровському (тодішньому Катеринославі) виникла в 1910-1911 роках.

• • •

Замгуни „Дніпра" приїхали до ЗСА 15-го серпня. Протягом сімох днів вони розіграли п'ять футбольних змагань: 18-го серпня проти півпрофесійної збірної стейту Массачусеттс (3:1); 20-го серпня проти дружини університету Коннектикат (3:0); 21-го серпня проти Бостонського університету (4:0), 23-го серпня проти Вірджінського університету (2:1) і 25-го серпня проти збірної ЗСА вийнятком ігри проти збірної в Філядельфії.

В групі „Дніпра" було 25 осіб: 17 змагунів, тренер і сім членів обслуги. Змагунами „Дніпра" були: Сергій Краковський і Валерій Городов — воротарі; Іван Вишневський, Антін Шох (капітан), Олександер Сороколет, Євген Яровенко і Володимир Геращенко — оборонці; Вадим Тищенко, Микола Кудрецький, Володимир Бахмут, Олексій Чередник, Едвард Сон і Олександер Червоний — помічники; і Андрій Юдин, Андрій Сидельників, Володимир Лютий і Євген Шахов — напасники, а Євген Кучеревський — тренер.

В складі збірної ЗСА були: J. Duback T. Meola і D. Vanole — воротарі; D. Armstrong, M. Balboa, J. Banks, B. Bliss, P. Caligiuri, J. Doyle, P. Krumpe, S. Trittschuh і M. Windischmann — оборонці; J. Stollmeyer — оборонець-помічник; E. Eichmann, J. Gabarra, J. Harkes, і T. Ramos — помічники; P. Gyan і V. Murray — помічники-напасники; і F. Klepas, G. Pastor, S. Snow і P. Vermes — напасники. P. Gansler — тренер.

Два змагуни з групою українців.

Частина української публіки з прапорами.

• • •

В четвер, 24-го серпня, ц.р., в одному з філядельфійських готелів відбулася пресова конференція, ціллю якої було познайомити середники масової інформації про футбольні змагання збірної ЗСА проти чемпіона СССР. На конференцію при були запрошені репортери і предстaвники спортового сектора. Від українців були інж. М. Борецький („Америка"), інж. І. Чижович і Я. Козак (УСО „Тризуб") і О. Гевка від УОКЦ. Після формальної частини згаданої конференції можна було вільно обмінюватися думками з грачами „Дніпро" і їхнім проводом. Між змагунами „Дніпра" було дві треті українців. З того числа половина говорила добре по-українськи. Інші говорили по-англійськи. Конференція велася англійською і російською мовами.

В п'ятницю вечером, 25-го серпня ц.р., перед змаганнями відбулося формальне відкриття в якому активну участь взяли представники УСО „Тризуб" І. Чижович і Я. Козак з групою молодих дівчат (М. Кунаш, А. Гарасимович і Х. Літинська) в українських народних строях. В присутності понад 40,000 публіки через голосникову систему Лу Нолен, радіозаповідач, пояснив, що представники УСО „Тризуб", колишнього чотирикратного чемпіона ЗСА, привітають обидві дружини українським народним звичаєм — хлібом і сіллю — як символ добробуту. Після цього передано прапорець УСО „Тризуб" капітанові „Дніпра", як також китиці квітів тренерам обидвох дружин. Ця церемонія вібулася в присутності представників міста Філядельфії на чолі з майором Вілсоном Ґудом, провідних репрезентантів американського спортового світу, як також представників середників масової інформації.

Змагання почалися в досить напруженій атмосфері. Вже в 13-ій хвилині першої половини змагуни „Дніпра" зробили тактичну помилку, пішовши сконцентровано в атаку і залишивши свої ворота майже безборонними. Використовуючи цю ситуацію Ерік Айхман з подачі Джана Столмаєра стрілом з віддалі біля 15 м потрапив у стовп воріт, від якого м'яч відбився у ворота гостей. Це був ґоль, якого Валерій Городов, воротар „Дніпра", не міг оборонити. Після здобуття цього єдиного ґоля, грачі збірної ЗСА своєю сильною обороною створили „залізну заслону", яку дніпровцям вдалося успішно пенетрувати щойно при кінці ігри. Ці прориви „Дніпра" зокрема проявилися в останніх хвилинах напруженої ігри, однак безрезультатно. Змагуни „Дніпра" грали краще від збірної ЗСА технічно, зате американці були швидшими. Помічник „Дніпра" Вадим Тищенко звертав на себе увагу своєю непересічною технікою. Не улягає сумніву, що він був найкращим грачем на грищі цього вечора. Грачі „Дніпра" вирізнялися системою коротких подач і швидким перекидуванням ігри. Це перший раз, що американська футбольна команда перемогла професійну дружину з СССР. Цим разом це були товариські змагання.

Перевтома в наслідок дуже активного перебування в ЗСА і змагання на пластичному килимі (астротирф) мабуть були причиною програ „Дніпра".

Телевізійна каблева станція Ті-Бі-Ен передала через свою сітку цілі змагання, за вийнятком 35-милевого радіюса довкруги Філядельфії, а філядельфійська спортова радіостанція також передавала цілу ігру на своїх хвилях. Джін Гарт був її коментатором.

Футбольна дружина „Дніпра" виступила до тих змагань в червоних строях з білими смугами на раменах. Можна дивуватися, що в час перебудови і гласности провід „Дніпра" не взяв під увагу зміни однострою на більш невтральний, не говорячи вже про українські краски.

Зустріч з грачами і їхнім проводом виявили їх мале зацікавлення своїми братами в ЗСА. Наші сподівання не здійснилися. Тому в майбутньому пропонуємо проводам спортових товариств, а в тому і провідним особам УСО „Тризуб", у подібних зустрічах не давати емоціям контролювати логічний розумний підхід до тих справ, які, очевидно, є делікатної натури. До таких зустрічей треба підходити обережно.

Фрагмент із змагань.

Змагуни „Дніпра" після змагань.

(Фото: Ярослав Кулинич)

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили

YII-89

По 100.00 дол. — Андрій і Катерина Бук (в пам'ять бл. п. Наталії Ілик на будову бібліотеки і музею в Римі), Мирон Бучак (на релігійні книжки в Україні), Теодосія і Володимира Брикович (на релігійні книжки в Україні) (в пам'ять брата бл. п. Діонізія), Володимир і Уляна Дячук,
по 50.00 дол. — д-р Юліяна Осінчук (замість квітів на могилу бл. п. Юлії Сквіртнянської), Марія Марусяк, Орест Наливайко (в пам'ять батька бл. п. Андрія Наливайка у 12-ту річницю смерти), Антоній Колтунюк (25.00 дол. на Патр. Фонд, 25.00 дол. на книжки в Україну);
по 25.00 дол. — Михайло Стельмащук (на книжки в Україну), Стефан і Луїза Галайда

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили
по 25.00 дол. — Марія Савицька, Дарія Кузик;
10.00 дол. — Дарія Пенцак

Збірка Українського Патр. Товариства в Ютиці, Н. Й. — на видання церковної літератури в Україну — переслала Ярослава Томич, зложили
по 50.00 дол. — Патр. Т-во Ютика, Володимир і Марія Івасів (10.00 дол. на літ., 40.00 дол. на Патр. Фонд),
по 25.00 дол. — о. Богдан і Володимира Смик, Олександер і Олена Смик;
20.00 дол. — Ярослав і Ольга Ромах,
по 10.00 дол. — Зенон і Марія Боднарчук, Михайло і Катерина Драґош, Володимир і Орися Запаринюк, Марія Косар, Ярослав і Евгенія Ликтей, Осип і Володимира Ліщинські, Степан і Ольга Мельник, Лавро й Оксана Попон;
по 10.00 дол. — Володимир і Розалія Рабарський, Іван і Федора Сенько, Омелян і Ярослава Томич, Ярослав і Олівія Яцковський;
по 5.00 дол. — Ярополк і Анна Войтович, Данило і Марія Дідушок, Михайло й Емілія Дмитрів, д-р Володимир і Марія Когутяк, д-р Іван Косар, Софія Леньо, Наталія Лукашевич, Петро Ралько, Марія Смолій, Василь і Катерина Стрільчук, Дмитро і Тетяна Федів, Святослав і Надія Цибрух, Микола Юрчишин, Люба Ярмак, Іван і Юлія Дзядик

Збірка Укр. Патр. Товариства, Відділ в Норт Порті, ФЛ — переслав Роман Романишин (голова Відділу)
Листа ч. 1 — збирала Марія Стефанишин, зложили
по 20.00 дол. — Марія Стефанишин, Стефан Гарасимів,
по 10.00 дол. — Соня Кучкуда, Омелян і М. Граб, Катерина Тащук, Юлія Тащук,
по 5.00 дол. — Петро Добрянський, Теофіля Музика, Стефан Качмарський, О. С. Коцелко, Надія Іванчук
по 2.00 дол. — Стефан Саворський, С. Т., Анастазія Артимович

Листа ч. 2 — збирала Анастасія Мерещак, зложили
50.00 дол. — Володимир і Анастасія Мерещак,
25.00 дол. — д-р Володимир і Ірена Ґерент
по 20.00 дол. — Михайло Гарасимів, Осип і Софія Покотило, д-р Павло Сениця,
15.00 дол. — Тарас і Марія Барабаш
по 10.00 дол. — Осип і Олена Пантелюк, Роман і Оля Романишин, Богдан і Ірена Висоцькі, Прокіп Ніцпон,
по 5.00 дол. — Степан Вандьо, Мирон і Орися Білас

Листа ч. 3 — збірщик Роман Романишин, зложили
100.00 дол. — Надія Мандрусяк,
50.00 дол. — Роман і Галина Поритко,
по 25.00 дол. — Роман і Леся Романишин, Роман і Леся Яськів, Антін і Анна Качала, Михайло й Оксана Тарапацькі,
по 20.00 дол. — Роман і Лєна Іваницькі, Ярослав і Іванна Костишин, Володимир і Оксана Савків, Микола Ціко, Дмитро і Марія Супима, Віра Яворська, Ляля Біч,
10.00 дол. — Ференц Мирон

Збірка Укр. Патр. Т-ва в Гартфорді, Конн. — переслав д-р Ярослав Остапюк, зложили
200.00 дол. — д-р М. і Іванна Яцух (у пам'ять батьків Анни і Михайла);
по 50.00 дол. — Аскольд Яцух, д-р Михайло Яцух, мол.,
по 30.00 дол. — Я. Несторук, Яків Палюга, А. Пришляк, Андрій Рудик, Іван Яриш;
по 25.00 дол. — Надя Гафткович, П. Гончарик, М. Гринчук, Осип Гладун, А. Капустинський, І. Ковальчин, Орест Кузьма, д-р Я. Остапюк, Володимир Саляк, Роман Соболь, Ірина Чайковська, Володимир Боляк, Андрій Чорняк,
по 20.00 дол. — Володимир Балко, Іван Босак, Марія Вічковська, Степан Волянський, Василь Гаврилюк, Іванна Гринь, К. Гринчук, Іван Заставський, Мирон Зелез, Микола Зень, Богдан Козак, Павло Крамар, Ярослава Кукіль, Володимир Левський, Іван Локоть, Марія Литвин, І. Матіяш, Василь Назаркевич, С. Оборський, Роман Платош, Х. Погдід, Степан Покора, Петро Пришляк, Любомир Рокицький, Іппя Семчишин, Евген Сиротюк, Володимир Стасишин, Каролина Тесла, Ярослав Ткачук, Михайло Шевчук,
по 15.00 дол. — Евген Борейко, А. Рудзінський, Мирослава Солук;
по 10.00 дол. — Стефан Боднарчук, В. Гриньків, Марія Греськів, Михайло Дережицький, Ольга Дзюбина, Іван Забитовський, В. Кебало, Е. Ковальська, Н. Козовик, Н. Кравців, Роман Кузьма, Василь Куцман, Григорій Марич, Ірина Мельник, М. Мельник, А. Наконечний, В. Наконечний, Анна Печинська, І. Попотнянка, Роман Рубай, Іван Свірський, Е. Сивенька, Софія Туркало, Петро Шагай,
5.00 дол. — Степан Оприско

Організації
100.00 дол. — Громадський Комітет 1000-ліття Хрищення України;
по 50.00 дол. — Б-во Дивізійників, Укр. Кредитівка, УККА, Патріярхальне Т-во
30.00 дол. — 5-ий Відділ ООЧСУ,
по 25.00 дол. — СУМ — Гартфорд, 93-ій Відділ СУА, 106-ий Відділ СУА, Хор „Діброва", Укр. Народний Дім

Листа ч. 064 — Збирав Роман Король в Доббс Ферри, Н. Й. — переслала Марія Кефор, зложили:
по 100.00 дол. — Роман і Анна Король, Люба Шавел,
по 50.00 дол. — Марія Король-Кефор, д-р Надія Теребус Кмета, Р. Трохимчук, Василь і Стефанія Тимочко,
5.00 дол. — Микола Іванів

У пам'ять бл. п. Романа Короля, зложили
100.00 дол. — Джін Теппер Комп.
75.00 дол. — Барнетт, Інк. (працівники)

Листа ч. 055 — збирав і переслав ред. Василь Пасічняк голова Укр. Патр. Т-ва в Нюарку, Н. Дж., зложили
100.00 дол. — Зенон Тимків,
по 50.00 дол. — Василь Пасічняк (гонорар за доповідь про Патріярхат у Відділі ООЧСУ в Йонкерс, Н. Й.), Відділ Оборони Чотирьох Свобід України (Йонкерс, Н. Й.), Стефан Гук, Василь Гнатів, д-р Стефан Ворох,
по 35.00 дол. — Роман Ричок, Шашкевич,
30.00 дол. — Александер Смаль,
по 25.00 дол. — Орест Мостовий, Богдан Паславський, Василь Гнатів,
по 20.00 дол. — Василь Осайчук, Роман Марусин, Марія Басараб, Антін Біланич, Михайло Мицько, Михайло Козюпа, Михайло Грицковян, Петро Зятик, Роман Марусин,
15.00 дол. — Михайло і Павлина Савка;
по 10.00 дол. — Дмитро Кіцак, Марія Левицька, Марта Паславська

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку IRS No. 23-7380645

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117

ЗАКЛИК
У СПРАВІ ПОЇЗДКИ НА ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО ДО ВАШІНҐТОНУ

Пригадуємо, що в суботу 7-го жовтня ц. р. біля пам'ятника Тараса Шевченка у Вашінґтоні відбудеться торжество для відмічення 175-річчя народження поета та 25-річчя побудови йому пам'ятника. Закликаємо наші громади подбати про автобуси, а громадян зголошувати свою участь у поїздці до Вашінґтону.

В Ню Йорку слід зголошуватися до Товарисва „Самопоміч" ч. 98, СУМА ч. 136 та Пласту ч. 144, Друга авеню.

Також там можна набути пропам'ятні відзнаки в ціні 1 дол. і ювілейне видання „Шевченко у Вашінґтоні" в ціні 2 дол. та замовити квитки на концерт у ціні 10 і 15 дол.

Часу небагато, тож шліть замовлення негайно.

Ювілейний Шевченківський Комітет

П. Шелест...

(Закінчення зі стор. 2)

нерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради. Брежнєв з приємною посмішкою сидів поруч і на запитання Подгорного — „Що це означає?", відповів: „Сам не розумію, але, видно, народ так хоче, народ..." Те ж саме сталося і з Полянським, який не раз гостро критикував брежнєвську політику в сільському господарстві.

Що стосується П. Шелеста, то у 1972 році його перевели до Москви, а в 1973 він пішов на пенсію. Ось як він про це розповідає:

„Ішов пленум ЦК з міжнародних питань. Раптом Леонід Ілліч підходить і бере мене за плече: 'Петре Юхимовичу, ходім поговоримо'. І заходимо в кімнату. 'Ну, як справи на Україні?'.. А напередодні я йому все розповів. Я й кажу: 'Та я ж тобі розповідав'. — 'Гаразд... Так, ми вважаємо, що ти на Україні працюєш добре. Але ось у мене є пропозиція. Ми хочемо забрати тебе в Москву. Для укріплення Ради Міністрів'. — Я кажу: 'Що це ти в 64 роки береш для укріплення. Мені тільки для ознайомлення треба мінімум три роки і тоді буде під 70. Яке ж це укріплення? Під 70 років уже треба кидати працю".

Коли Шелест відмовився, Брежнєв почав умовляти його, що, мовляв, він хоче зробити його своїм домашнім другом. Коли й це не допомогло, тоді його почав умовляти Подгорний, натякаючи, що в партії передбачаються великі зміни. Коли ж Шелест знову відмовився, йому просто наказали і він підкорився. На питання кореспондента, чому він здався без боротьби, Шелест відповів, що коли б це питання винесли на ЦК КПУ, то пленум міг виступити проти його переведення до Москви, тому він, Шелест, боявся, що в такому разі його „звинуватили б не лише в націоналізмі, але і в сепаратизмі".

Доручили йому завідувати оборонною промисловістю. Тим часом Шелест зрозумів до чого йдеться і вирішив просто піти на пенсію. Коли незабаром його зібралися скинути і з цього поста, то він просто подав заяву про звільнення. Відразу ж після цього почалися переслідування та гоніння на його синів і на нього. Були напади в журналі „Комуніст", де критикували книгу „Україна наша радянська". Написавши заяву про звільнення, Шелест уже не пішов на пленум, пославшись на хворобу, а розмовляючи востаннє з Брежнєвим, сказав йому: „Май на увазі, ти добром не закінчиш".

На запитання кореспондента чи тепер, оглядаючись назад, вважає він, що сприяв укріпленню неісную чого авторитету генерального секретаря, Шелест відповів: „У партії так заведено... Так, а якщо буде інакше, то не буде порядку. Раз ми обрали генерального секретаря, то й відповідаємо за його діяльність. Значить ми повинні скеровувати його і підтримувати. А то що було б, якби ми обрали генерального секретаря, а через рік давай його скидати..."

Як бачимо, погляди П. Шелеста дуже суб'єктивні, але вони дають змогу досить виразно уявити як виглядає партійна дисципліна при існуючій у Совєтському Союзі структурі влади й також про причини й обставини всіх переміщень у Кремлі.